

Szkoła podstawowa – klasy I-III

1. Temat zajęć

Ekoratownicy i Papierowi Intruzi

2. Lokalizacja

Klasa szkolna

3. Wprowadzenie

Lekcja dotyczy promowania i kształtowania odpowiednich postaw w zakresie ograniczania powstającej makulatury oraz pozbywania się wytworzonych odpadów z papieru i tektury poprzez prawidłową segregację tych odpadów „u źródła”.

4. Cele lekcji

Cele ogólne:

Uświadomienie dzieciom, że w naszych domach powstają odpady z papieru i tektury, wskazanie, dlaczego segregacja makulatury jest ważna (sens prowadzonych działań), oraz nauczenie ich, jak robić to poprawnie.

Cele szczegółowe:

- uczeń rozumie pojęcie „makulatura”,
- uczeń potrafi wskazać, jakie odpady papierowe wrzucamy do niebieskiego pojemnika,
- uczeń wie, jakich odpadów papierowych nie wolno wrzucać do makulatury,
- uczeń rozumie, jak przygotować makulaturę do wyrzucenia,
- uczeń zna korzyści płynące z recyklingu papieru (oszczędność drzew, energii, wody),
- uczeń potrafi podać przykłady ograniczenia zużycia papieru w szkole i w domu.

5. Czas trwania

2 jednostki lekcyjne (90 minut) lub 1 jednostka lekcyjna (45 minut) – bez eksperymentu

6. Formy pracy

Zbiorowa oraz indywidualna

7. Metody pracy

„Burza mózgów”, pogadanka, metody aktywizujące (naśladowanie, zgadywanki), zabawy ruchowe

8. Środki dydaktyczne

- prezentacja multimedialna
- różnego rodzaju odpady z papieru i tektury (np. stary, zapisany zeszyt, gazeta, czasopismo, karton po butach, papierowa wytłoczka na jajka, ulotka, gazetka reklamowa, zadrukowana kartka, stara, zniszczona książka, tekturowe opakowanie po ryżu, kartonik po mleku/soku, paragon, papier do pieczenia, papier powlekany, kalka, kartka świąteczna z brokatem, koperta z okienkiem, zatłuszczony karton po pizzy, brudna papierowa tacka, kawałek tapety, zużyta chusteczka higieniczna, zużyty ręcznik papierowy – brudny/mokry)
- niebieski pojemnik/worek do prowadzenia selektywnej zbiórki makulatury
- kilka dosyć dużych kartonów, najlepiej używanych (4-5, w zależności od liczby dzieci w klasie, przy założeniu, że do 1 kartonu będzie grupa ok. 5 dzieci)
- kilka niebieskich worków 35-litrowych (tyle samo, co kartonów)
- do przeprowadzenia eksperymentu: kilka starych gazet, wrzątek (ok. 2 litrów), blender, drewniana deska do krojenia (o wymiarach min. A4), 2 kawałki firanki (o wymiarach ok. A4 każdy), wałek do rozwałkowania masy.
- karta pracy (zał. 1)

9. Przebieg lekcji

Faza przygotowawcza:

Nauczyciel rozkłada na wyeksponowanym miejscu różnorodne odpady. Dobrze, jeśli dzieci – wchodząc do klasy i zajmując miejsca – już będą mogły obserwować porozkładane odpady. To wzbudzi ciekawość uczniów tematem.

Faza realizacyjna:

1. Nauczyciel puszcza prezentację. Od razu nawiązuje do pierwszego slajdu, wzbudzając dyskusję:
Spójrzcie, co widzicie na naszym pierwszym obrazku. Co to jest? (Dzieci: Ziemia!). A jaką ma minę? (Dzieci: Jest smutna, przerażona). Dlaczego? Co ją zasypało? (Dzieci: Śmieci! Papiery!). Tak! Nasza Ziemia tonie w papierowych śmieciach. Nazywamy je makulaturą. Ale dzisiaj nauczymy się, jak zostać Eko-Ratownikami i uratować Ziemię przed tymi śmieciami! Dowiemy się, jak segregować papier i ratować drzewa. Gotowi?

2. W kolejnym slajdzie (3) podkreśla:

Spójrzcie na tę liczbę. Szacuje się, że każdy uczeń zużywa średnio 20 kg papieru rocznie! To mniej więcej tyle, ile 7 szkolnych worków, w których nosicie obuwie zmienne i strój do w-f. Skoro zużywamy tak dużo papieru, warto wiedzieć trzy rzeczy: Jak go ograniczać? Jak poprawnie segregować? I co się z nim dzieje dalej?

Następnie próbuje zaangażować uczniów: *Jak myślicie, na co zuzywacie najwięcej papieru w szkole?* (odpowiedzi: zeszyty, sprawdziany, rysunki).

3. Przy omawianiu slajdu 4. należy wskazać, jakie rodzaje odpadów mogą być wrzucone do niebieskiego pojemnika/worka. Można posłużyć się tutaj wyłożonymi odpadami.

Kiedy mamy już niepotrzebny, ale CZYSTY papier, musimy wrzucić go do jego specjalnego „domku”. Spójrzcie, jaki kolor ma ten domek?” (Dzieci: Niebieski!).

Zaangażowanie (Ruch): *Świetnie! Pokażcie mi coś niebieskiego w naszej sali. Teraz wszystkie dzieci, które mają na sobie coś niebieskiego, stoją obok niebieskiego kosza/worka na śmieci. Super! Zapamiętajcie: PAPIER lubi NIEBIESKI.* Teraz warto poprosić, by chętne dzieci same dokonały segregacji, wrzucając rozłożone obok odpady do niebieskiego pojemnika/worka.

4. Slajd 5. Należy wskazać, jakie rodzaje odpadów nie mogą być wrzucone do niebieskiego pojemnika/worka:

Ale uwaga! Mamy tu znak STOP. To znaczy, że są „papierowi intruzy”. To takie śmieci, które udają papier, ale nim nie są i nie mogą trafić do niebieskiego kosza. Spójrzcie!

Zaangażowanie (Zabawa): Nauczyciel proponuje zabawę. Pokazuje dzieciom wybrany odpad. Gdy nadaje się on do wrzucenia do niebieskiego pojemnika, dzieci podskakują. A gdy się nie nadaje, wtedy kucają.

5. Slajdy 6.-9. to już wytłumaczenie uczniom, że samo wrzucenie do kosza to nie wszystko. Żeby pomóc w recyklingu, musimy papier odpowiednio przygotować. W slajdzie 6:

Zobaczcie, co robimy z dużymi kartonami? Zgniatamy je! Dlaczego? Żeby zmieściło się ich więcej w koszu.

W tym momencie nauczyciel dzieli klasę na 5-osobowe grupy, dając każdej 1 karton i 1 niebieski worek na śmieci (35 l). Dzieci mają 1 minutę, by wrzucić karton do worka. Inwencja należy do nich – mogą go wspólnymi siłami zgnieść, mogą go rozdrobnić.

Nauczyciel po tym zadaniu puszcza dalej slajdy.

6. Slajd 10. to... Magiczna Podróż Papieru. Nauczyciel: pokazuje na prezentacji, co się dzieje z papierem, który trafi do pojemnika/worka. Najpierw papier zabiera śmieciarka. Potem jedzie

on do sortowni, gdzie jest dokładnie dzielony. A na końcu trafia do PAPIERNI. To taka fabryka, która robi...

Zgadnijcie co? (Dzieci: Papier!). Tak! Robi NOWY papier ze STAREGO. Taki papier może mieć nawet 7 żyć! Jak super-bohater!

7. W kolejnych slajdach (11-12) nauczyciel tłumaczy, na czym polega proces recyklingu:

Z wielkiej, ciężkiej góry starego papieru powstaje prawie taka sama góra nowego papieru! Nic się nie marnuje! A teraz najważniejsze: kiedy zbieramy papier, ratujemy... DRZEWA! Bo papier robi się z drzew. Jeśli mamy stary papier, nie trzeba wycinać nowych drzew. Teraz wspólnie policzmy, ile drzew uratujemy, jeśli zamiast wycinki, ponownie przetworzymy makulaturę:

Dzieci liczą razem drzewa na slajdzie: 1, 2, 3.... Aż do 17.

Zaangażowanie (ruch): *Pokażmy, jak rosną drzewa. (Dzieci od kucania podnoszą się powoli, na koniec wyciągają ręce wysoko do góry). A teraz pokażcie, jak szumią drzewa na wietrze, jak się kołysz. (Dzieci machają rękami). Jesteście uratowanymi drzewami! Brawo!*

8. Segregacja papieru jest bardzo ważna, ale jeszcze ważniejsze jest takie działanie, żeby powstawało jak najmniej odpadów. Nauczyciel puszcza kolejne slajdy: 13-14. Wskazuje na sposoby zapobiegania powstawaniu papierowych odpadów w szkole. Może zadać pytanie, kto dzisiaj przyniósł śniadanie w śniadaniówce.
9. Kolejne 4 slajdy to krótki quiz! Nauczyciel włącza slajdy, uczniowie odpowiadają.
10. Rozpoczyna się część eksperymentalna. Nauczyciel może część eksperymentu wykonać w dniu poprzedzającym, aby dokończyć eksperyment z klasą, albo rozpocząć cały eksperyment, a dokończyć go w kolejnym dniu. Informacje, co należy przygotować i kolejność kroków w eksperymencie pokazuje slajd 19.
11. Przy slajdzie 20. znów pytania: co my możemy zrobić, żeby nie marnować tak dużo papieru/ratować zasoby. Dzieci odpowiadają, można pomysły zapisać na tablicy. *Jestem z was bardzo dumna. A będę jeszcze bardziej, jeśli w Waszych domach wprowadzicie kilka zasad w tym tygodniu* (nauczyciel pokazuje slajd 21.) Mam dla was WYZWANIE: stańcie się Eko-Ratownikami i pilnujcie, żeby papier zawsze był dobrze posegregowany! Nauczyciel zachęca uczniów do stworzenia plakatu nt. selektywnej zbiórki makulatury + informacja o konkursie.
11. Nauczyciel rozdaje uczniom karty pracy do wykonania – każdy uczeń otrzymuje 1 kartę lub 1 kartę na ławkę (zał. 1).

Faza podsumowująca:

1. Wspólne sprawdzanie poprawności wykonania kart pracy. Nauczyciel wrywkowo pyta uczniów o odpowiedzi.
2. Na koniec zadaje kilka pytań, które utrwalają zdobytą podczas lekcji wiedzę. Przykładowo: co to jest makulatura? Jakich odpadów nie można wrzucać do pojemnika na papier? Wymień odpady, które wyrzucamy do niebieskiego pojemnika. Jak zapobiegać powstawaniu odpadów papierowych?

